

„Otwarte Zasoby w Repozytorium Cyfrowym Instytutów Naukowych (OZwRCIN)” – w Instytucie Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie

Konrad Wołoski, Lucyna Śliwa, Barbara Znamierowska, Bogumiła Kurzydło

Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk, Lubicz 46, 31-512 Kraków

INFORMACJE O PROJEKCIE

Projekt OZwRCIN wykonywany jest w ramach 2. osi priorytetowej POPC „E-administracja i otwarty rząd”, działania 2.3 POPC „Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa” 2014-2020, poddziałania 2.3.1 „Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki”, typ II projektu: „Cyfrowe udostępnienie zasobów nauki”.

Celem projektu jest digitalizacja zasobów nauki dla ich powszechnego udostępnienia i ponownego wykorzystania.

Konkurs zorganizowało Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Program Operacyjny Polska Cyfrowa Ministerstwa Cyfryzacji i Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju stanowi realizację unijnej strategii EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W projekcie OZwRCIN, przewidzianym na lata 2018–2021, uczestniczy 15 jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk.

INSTYTUT BOTANIKI IM. W. SZAFERA PAN W OZwRCIN

Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN jest jednym z wykonawców projektu OZwRCIN, jako nowoczesna placówka naukowa, prowadząca badania z zakresu systematyki ewolucyjnej, fitogeografii, geobotaniki roślin i grzybów, różnorodności flor współczesnych i kopalnych oraz ekologii teoretycznej, stosowanej i inżynierii środowiska.

W Instytucie zdeponowane są największe lub jedne z największych w Polsce i w Europie kolekcje roślin naczyniowych, mszaków, porostów, grzybów i śluzowców oraz flor kopalnych.

Prezentowane za pośrednictwem platformy OZwRCIN zbiory naukowe Instytutu Botaniki PAN, będą stanowiły doskonały materiał porównawczy oraz niezastąpione źródło wiedzy i podstawę dla wszelkiego rodzaju badań naukowych. Będą powszechnie dostępne również dla pasjonatów przyrody, pragnących zgłębiać wiedzę w oparciu o cyfrowe źródła naukowe.

Tym samym celem będą służyły zeskanowane druki zwarte i inne obiekty z księgozbioru Biblioteki IB PAN.

KOLEKCJE W ZBIORACH NAUKOWYCH INSTYTUTU BOTANIKI IM. W. SZAFERA PAN (KRAM W INDEX HERBARIORUM)

Zielnik roślin naczyniowych KRAM-V – Aktualnie liczy ponad 640 000 arkuszy numerowanych i około 200 000 arkuszy oczekujących na opracowanie. Dokumentuje flory wielu regionów Europy, Azji, obu Ameryk i Afryki. W skład zielnika wchodzi kolekcje wybitnych botaników, np. Józefa Jundziłła, Eustachego Wołoszczaka, Hugo Zapałowicza, Antoniego Żmudy, Bolesława Kotuli, Tadeusza Wilczyńskiego, Aleksandra Ślędziańskiego i Józefa Mądalskiego. Do skanowania w ramach projektu przewidziano 20 000 arkuszy.

Zielnik mszaków KRAM-B – Zbiór liczy ponad 230 000 ponumerowanych okazów, a ok. 30 000 czeka na opracowanie i wcielenie. W zielniku znajdują się kolekcje mszaków niemal z całego świata – szczególnie cenna jest największa w świecie kolekcja mchów i wątrobowców z obszarów polarnych Półkuli Południowej. Zielnik posiada zbiory mszaków Hiacynta Łobarzewskiego, Antoniego Rehmana, Józefa Krupy, Ignacego Szyszyłowicza, Tytusa Chałubińskiego, Mariana Raciborskiego, Antoniego Żmudy i in. Do digitalizacji przewidziano 1 000 okazów.

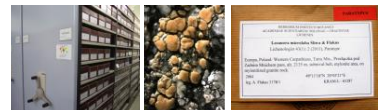
Zbiory glonów KRAM-A – Obejmują standardowe składki zielnikowe (np. gatunki rodzaju *Chara* opracowane przez Eustachego Wołoszczaka) oraz m. in. kolekcję eksykatową Phycotheca Polonica, autorstwa Mariana Raciborskiego, Jadwigi Wołoszyńskiej, Władysława Szafera, Karola Starmacha i in. Interesującą formą dokumentacji danych algologicznych jest Ikonoteka Glonów, która zawiera obecnie ikonografie dla ponad 10 800 taksonów. Jest to jedyny tego typu zbiór w Polsce, drugi w Europie, a trzeci w świecie. Dotychczas zgromadzono ponad 409 500 rycin glonów. Ikonoteka opracowana jest na wzór „Fritsch Collection of Freshwater Algal Illustrations”. Digitalizacja obejmie 1 500 okazów glonów z kolekcji zielnikowej.

Zbiory grzybów KRAM-F – Zbiór zdeponowany w Instytucie liczy ponad 57 000 okazów. Obejmuje grzyby z obszaru Polski, Europy, Azji, Afryki i Ameryki Południowej, w tym największy zbiór grzybów kortycoidalnych w Polsce oraz bezcenny zbiór grzybów pasożytniczych. Inny znaczący zbiór to kolekcja Laboulbeniales Tomasza Majewskiego. Do skanowania w projekcie przewidziano 4 500 okazów.

Zbiory śluzowców KRAM-M – Liczą 868 okazów z różnych części świata, w tym z Argentyny, Francji, Hiszpanii, Jawy, Polski, Szwajcarii oraz Ukrainy, a także około 1 000 preparatów trwałych i mikroskopowych. W ramach projektu zostanie zeskanowanych 500 okazów.

Zbiory porostów KRAM-L – Liczą blisko 70 000 okazów. Są największym i najbardziej znaczącym zbiorem lichenologicznym w Polsce. Główną jego część stanowią porosty i grzyby naporostowe z Polski oraz Ameryki Południowej. Znaczące zbiory pochodzą także z ukraińskich Karpat Wschodnich i Podola, Azji i Ameryki Północnej oraz rejonów polarnych. W zbiorach znajdują się historyczne kolekcje Janusza Nowaka, Władysława Boberskiego, Józefa Mądalskiego, Antoniego Rehmana, Kazimierza Glanca i Józef Kiszki. Do digitalizacji zaplanowano 1 200 okazów.

Zbiory paleobotaniczne KRAM-P – Obejmują kolekcję kopalnych flor, a także zbiory porównawcze okazów roślin współczesnych, liczące w sumie 100 000 pozycji. Materiały kopalne tworzą trzy podzbiory: flory starsze od paleogenu, flory paleogenu i neogenu oraz flory czwartorzędowe. Zbiory porównawcze roślin współczesnych składają się z kolekcji owoców i nasion, liści, drewna itp. Unikatowy zbiór palinologiczny liczy około 20 000 preparatów. Zbiory paleobotaniczne Instytutu są jedyną tego typu w Polsce i jedną z nielicznych w Europie bazą do studiów i prac badawczych. Do skanowania zaplanowano

Zbiory biblioteczne – Biblioteka gromadzi piśmiennictwo z zakresu botaniki i dziedzin pokrewnych. Liczy ponad 115 000 woluminów. Biblioteka posiada bogaty dział starodruków. Charakter unikalny na terenie Polski ma kolekcja starych flor oraz polonica botaniczne, obejmujące prace klasyków botaniki z osiemnastego wieku. Digitalizacji poddanych zostanie 400 obiektów.

Autorzy fotografii: Halina Bednarek-Ochryra, Adam Flakus, Dariusz Karasiński, Wojciech Paul, Anna Ronikier, Magdalena Solarzka, Krzysztof Stachowicz
Poster wykonała Lidia Nowak-Chlebicka